

антропологічним. Відомо, що результати сприйняття твору можуть бути позитивними та негативними для людини. Мистецтво може розвивати, надихати, а може й сприяти деградації, викликати хворобливі, депресивні стани. Наприклад, «ефект Моцарта» говорить про те, що музика певного типу здатна розкривати, мобілізувати природні потенції, оздоровлювати, що широко використовує, зокрема, арт-терапія. Відомим є й негативний вплив мистецтва, про що пише, наприклад В. Франкл: агресивність, яку нібито можна переключити на прийнятні об'єкти – скажімо, на телеекран – у дійсності тільки підкріплюється цим і, подібно рефлексу, ще сильніше закріплюється [1, с. 33].

Отже, в якості критерію художньої досконалості пропонується використовувати наслідки спілкування з мистецтвом для людини. Такий критерій можна назвати антропологічним.

Список літератури:

1. Франкл В. Человек в поисках смысла: Сборник / Виктор Франкл; Пер. с англ. и нем. / Общ. ред. Л.Я. Гозмана и Д.А. Леонтьева; вст. ст. Д.А. Леонтьева. – М.: Прогресс, 1990. – 368 с.

МЕЛЬНИК Вікторія Володимирівна,
кандидат філософських наук, доцент
кафедри управління, інформаційно-аналітичної діяльності
та євроінтеграції Інституту управління та економіки освіти
Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова

КУЛЬТУРА ЯК ВИРАЖЕННЯ АНТРОПОЛОГІЧНИХ, ОНТОЛОГІЧНИХ І АКСІОЛОГІЧНИХ ЗАСАД В КОНТЕКСТІ РЕКОНФІГУРАЦІЇ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО ГЛОБАЛІЗОВАНОГО ПРОСТОРУ

Культура, як вираження антропологічних, онтологічних і аксіологічних засад в контексті реконфігурації соціокультурного глобалізованого простору є особливим зрізом соціального простору, що включає проблематику удосконалення особистості, мовленнєвих матриць, орієнтуючись на комунікацію як основу міжкультурної взаємодії. На думку вчених-антропологів, культурогенезис цивілізації залежить від соціосередовища, його природних умов та від діяльності суб'єкта.

Культура як основа міжкультурної комунікації включає комплекс понять-термінів, як: характер, менталітет, когнітивні моделі, звичаї, соціальні колізії маргінальності, соціально-екзистенціальні основи реалізації особистості, інноваційні феномени прогресу цивілізації. На нашу думку, культуру слід інтерпретувати як соціально-онтологічно-еволюційний процес цивілізації, що включає рефлексивні моделі, пов'язані з творчістю, діяльністю, інтеграцію будь-яких творчих альянсів та реалізацію людиною своїх потенцій. Культура – це максима результується через соціоповедінські паттерни, посередництво менталактів і психостанів особистості, які мають психологічну, онтологічну, соціально-нейропсихофізіологічну природу в ракурсах взаємодії індивіда з онтологією-середовищем-соціумом-людьми.

Культура має онтологічно-безпосереднє відношення до людських потреб-запитів-цілей, так як людина дискурсоосмислює для себе, що є світ, яке її місце в цьому світі, як вона може досягти своїх цілей. Людина задовольняє свої потреби у ціннісній праці, відпочинкові, самозбереженні і самовдосконаленні, щоб сприяти своїй самоevolюції у кризовому бутті і досягненні цілісності особистості, якщо навіть цьому не дозволяють умови.

Культура є «способом самого буття» людини у світі, проте не є «надбудовою» цього світу, тому що вона є самим буттям в контексті реконфігурації соціокультурного глобального простору. Реконфігурація соціокультурного простору – це розгортання світу людського буття, «олюдненої природи», «світу цілісної культури» у єдності антропологічних, онтологічних і аксіологічних засад. З реконфігурації світу випливає, що культура є «життєвим світом» чи «життєвим нервом» людини, яка відіграє велику роль при становленні психіки, свідомості і мислення людини, сприяючи формуванню ідентичності і самоідентичності людини.

Людина є продуктом реконфігурації соціокультурного глобалізованого простору свого суспільства, вона формується у середовищі своєї культури, і поки культура не сформована, то немає ні особистості, ні свідомості, ні цінностей, необхідних для того, щоб функціонувала людина. Тому ми погоджуємося з підходом відомої української вченої С. Крилової, яка зазначає, що гармонійна людина є цілісністю краси світогляду, вчинків, відносин, діяльності [1]. Дослідниця доводить, що культуру як «красу відносин породжує лише обмін красивими вчинками. Іншими словами, краса відносин – це екзистенційна комунікація, наповнена моральною красою – відповідальністю, турботою, толерантністю» [1, с. 216]. Культурні артефакти тільки тоді стають реальною культурою, коли вони освоюються діяльністю людини, входять в її життя, в соціокультурну творчість, у вчинки, відносини і діяльність.

Культура як вираження антропологічних, онтологічних і аксіологічних засад в контексті реконфігурації соціокультурного глобалізованого простору є системою форм, які забезпечують становлення (формування) людського в людині, що визначається антропологічними, онтологічними, аксіологічними чинниками, системою формоутворень духу. Такими формоутвореннями духу є мова, право, мораль, наука, філософія, різні форми мистецтва – все, що робить людину людиною. Вказані формоутворення розгортаються у світі як національної, так і глобальної культури. Слід погодитися з Н. Хамітовим, який, визначаючи предмет комунікативної метаантропології, говорить, що вона значною мірою є етноантропологією – «філософською наукою про умови комунікації етносу й особистості в усій її екзистенціальній повноті, виходячи тим самим на низку актуальних проблем сучасності – зокрема прав людини та місця національної культури в світі, що глобалізується» [2, с. 8].

З точки зору аксіологічних засад культура виступає як процес активної творчої діяльності людини, за допомогою якої людина не тільки пізнає, а й перебудовує соціокультурний простір (перекроює, перенастроює), підганяє його під свої мірки, сприяє регулюванню соціовідносин, щоб вони не тільки сприяли більш глибокій адаптації людини, а й формували «другу культуру», яка вибудовується над людиною. З антропологічної точки зору культура – це мікроконцепт, тобто сукупність норм, цінностей, ідеалів, до яких прагне особистість, як існують в межах не тільки першого (природного), але й другого (соціального) світу і продукують такі компоненти культури, які необхідні для вираження людини в усій її експресії, креативності, самореалізації, вираження свого Его в онтосі-соціумі-екзистенції. Тому зробимо висновок, що культура як вираження антропологічних, онтологічних і аксіологічних засад в контексті реконфігурації (для нас переналаштування, зміни) соціокультурного глобалізованого простору виступає модусом концептуально-екзистенціального вираження своєї особистості, орієнтованої на континуум, тобто на соціум, який розірваний суперечностями, конфліктами, міграційними тенденціями, амбівалентністю психіки, репресивністю, самотністю. Проте переналаштування особистості в соціокультурному кризовому просторі направлене на сублімацію людини в культурі, творчості, науці, вираження себе в творчих альянсах, становлення людського Его, соціокультурній активності. Людина переосмислює своє існування в соціокультурному просторі сучасного глобалізованого світу в контексті онтології, екзистенції, природи, соціуму, буттєвості, виробляючи стиль життя, дискурсоосмислюючи себе, в результаті чого сама людина стає фактором культури і виявляє свою багатомірність

виявлення свої самоті та своїх сутнісних сил у вимірах буття – фізичного, біологічного, соціального, психологічного, культурного, космічного.

Список літератури:

1. Крилова С. Краса людини: особистість, сім'я, суспільство (соціально-філософський аналіз) / С. Крилова. – Ніжин: Аспект-Поліграф, 2011. – 344 с.
2. Хамітов Н. Філософська антропологія як метаантропологія: метатеорія гуманітарних наук і філософія антропо-трансценденції / Н. Хамітов // Філософія людини як шлях гуманізму та гідності у граничному бутті суспільства: підхід філософської антропології та метаантропології: збірник наукових праць / Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. 30-31 березня 2015 р. / За заг. ред. Хамітова Н.В. – Київ: Видавництво НПУ імені М.П.Драгоманова, 2015. – С. 6-30.

NIKITENKO Vitalina,

Candidate of Philosophical Sciences (PhD),

Assistant Professor of Foreign Languages Department,

Zaporizhzhya State Engineering Academy (Zaporizhzhya, Ukraine)

THE MEANING OF E-CULTURE IN THE FIELD OF HUMAN VALUES: PHILOSOFIC AND ANTROPOLOGY CONTEXT

The meaning of e-culture of and its importance in the formation of spiritual and moral values of the modern information society are in the very field of philosophical anthropology investigation. The results which have already been made show the complexity and diversity of the concept of e-culture and information society, suggest a need to manage the integration of e-culture in the process of spiritual development of society and its values in modern transformations. The study is actual due to the fact that in recent years the problem of information society has become one of the central in the anthropological, cultural, philosophical, political and sociological debates. After creating the "second nature" - the world of things, which modern man has created appeared the «third nature" - the virtual world of phenomena, which is a kind of synthesis of world consciousness and high information technologies. The paradox is that modern man exists in two geopolitical dimensions: one, a virtual - is his true value, the second - physically real - in terms of evaluative tool, a cover that is